

NUMIZMATYK KRAKOWESKI

Wewnętrzny komunikat numizmatyczny dla członków Sekcji Numizmatycznej Oddziału Krakowskiego Polskiego Związku Filatelistów, Kraków,
ul. Wiślna 8 I p.

Redaguje: mgr inż. Tadeusz Kałkowski

Rok II. W Krakowie, w styczniu 1959 r. Nr 1(11)

Z Nowym Rokiem 1959 !

redaktor "Numizmatyka Krakowskiego" życzy wszystkim członkom Sekcji Numizmatycznej nietylko długiego życia i dobrego zdrowia, ale stałego dopływu większej ilości aktualnych wyrobów Mennicy Państwowej i Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych, niezbędnych do rozwoju Ich zbiorów numizmatycznych.

Od Redakcji.

Rozpoczynając wydawnictwo drugiego rocznika "Numizmatyka Krak.", będziemy numerować stronice w dalszym ciągu, aby ułatwic czytelnikom porządkowanie kart biuletynu.

Nowi członkowie Sekcji Numizmatycznej:

42. Jakubowski Jan, Wrocław, ul. Traugutta 99 m. 29
43. mgr Wolski Janusz, Słupsk, al. Popławskiego 5 a m. 8 woj. koszaliński
44. dr.med. Bartosiewicz Stanisław, Wąwołnica k./Nałęczowa, woj. lubelski

Walne Zgromadzenie Sekcji Numizmatycznej.

odbędzie się w sobotę, dnia 17 stycznia 1959 o godz. 20-tej po normalnym zebraniu tygodniowym. Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie ustępującego przewodniczącego
2. Dyskusja nad sprawozdaniem,
3. Wybór nowego Zarządu Sekcji: przewodniczącego skarbnika i propagandy,
4. Wolne wnioski.

Członkowie Sekcji zechcą wykazać dyscyplinę członkowską, przybywając tłumnie na zebranie!

Powojenne banknoty miejskie.

Nikt dotąd jeszcze nie zajął się sprawą zastępczego pieniądza papierowego w pierwszych miesiącach po uwolnieniu kraju od najazdu hitlerowskiego. Toteż odnajdywanie terenów bonów miejskich z roku 1945 stanowi nielada sensację zbieraczą. Ostatnio mieliśmy sposobność oglądania kompletu 5 bonów, wydanych w pierwszych miesiącach roku 1945 przez Zarząd Miejski w Nowym Sączu. Były to cztery sztuki drukowane na papierze kremowym: 1, 5, 10 i 20-złotych oraz 2-złotówka na papierze ciemno-szarym.

Ostatnio również mieliśmy sposobność dowiedzieć się, że dwa miasteczka w powiecie sandomierskim wydały w tym samym czasie drobne bony zdawkowe. Wkrótce otrzymamy o tym bliższe informacje.

Zbieranie banknotów i bonów polskich.

przez naszych zbieraczy nie bardzo często charakter zupełnie przypadkowy. Zbieracze nie zdają sobie zupełnie sprawy z bardzo szerokiego zakresu tej interesującej specjalności zbierackiej. Brak jakichkolwiek pomocy w postaci katalogów, cenników czy naukowych opracowań poszczególnych zakresów czy emisji znakomicie utrudnia założenie prawidłowego zbioru.

Aby wyjść z impasu, podajemy tu narazie ogólną klasyfikację banknotów polskich, zaznaczając, że stanowi ona dopiero związek właściwej klasyfikacji szczegółowej, o jaką pokusimy się później.

Klasyfikacja ogólna banknotów polskich.

1. Banknoty Insurekcji Kościuszkowskiej 1794,
2. Banknoty Tymczasowego Księstwa Warszawskiego 1806-14,
3. Banknoty Królestwa Kongresowego:
 - a) bilety kasowe Królestwa Polskiego 1824
 - b) banknoty Powstania Listopadowego 1831
 - c) banknoty Banku Polskiego 1830-1866
4. Bony pańszczyźniane z 1. połowy XIX wieku,
5. Galicyjskie bony kupieckie z okresu Wiosny Ludów 1848-51
6. Bony z Królestwa Kongresowego z okresu Powstania Styczniowego 1861-64:
 - a) bony spółdzielni rolniczych
 - b) prywatne bony kupieckie
7. Bony dominialne wołyńskie (rosyjskie) z lat 1865-75,
8. Banknoty austriackie z lat 1800-1918 z polskim oznaczeniem wartości,
9. Banknoty rosyjskie carskie z Orłem Polskim na strzydle orła carskiego (do r. 1915),
10. "Niby-bony" - (kwity dobroczynne) związane z Legionami Polskimi 1914-1917.

(dokończenie w następnym numerze).

Monety pruskie, bita na ziemiach polskich.

Z licznych monet pruskich, jakie oglądamy na naszych zebraniach, a jakie odrzucamy często jako obce, należy zaliczyć do numizmatyki polskiej te wszystkie, które były bite w mennicach na terenie dzisiejszej PRL. Noszą one następujące litery rozpoznawcze:

- "B" - mennica wrocławsko w latach 1743-1822,
"G" - mennica kłodzka " 1807-1809, 1813, przeniesiona
 - Wrocław w latach wojen napoleońskich,
"G" - mennica szczecińska w latach 1753-54.

Monety z mennicy kłoszkiej i szczecińskiej należą do okazów rzadkich. Nieco częstsze są monety z literą "E", należącą do mennicy królewieckiej (Kalininograd), lata 1753-1802; nie należą one jednak do numizmatyki polskiej. Teraz przejrzymy nasze zapasy monet pruskich i wyłotymy z nich okazy, wybite na naszej ziemi.

0-0-0-0-0-0
0-0-0-0-0-0
0-0-0-0-0-0
0-0-0-0-0-0
0

NUMIZMATYK KRAKOWSKI

Wewnętrzny komunikat numizmatyczny dla członków Sekcji Numizmatycznej Oddziału Krakowskiego Polskiego Związku Filatelistów Kraków ul. Wiślna 8 I p.

Redaguje: mgr inż. Tadeusz Kałkowski

Rok II w Krakowie w lutym 1959 r Nr. 2 /12/

Aktualna lista członków Sekcji Numizmatycznej
na rok 1959 ze wskazaniem specjalności zbierackiej.

1. Aulich Stanisław Dr - Jelenia Góra ul. Mickiewicza 29 I p
/medale polskie w porządku medalierów/
2. Bartosiewicz Stanisław Dr.med., Wąwolnica k. Nałęczowa woj.
lubelskie - /medale polskie/
3. Błażewski Antoni Kraków ul. sw. Jana 3/14 /medale, ordery
i odznaki polskie/
4. Boryczko Marian Dr.med. Myślenice ul. Sienkiewicza 7 -/mone-
ty polskie i obce/.
5. Brancewicz Henryk - Kraków 26 ul. Karpacka 9/2 /banknoty
i bony polskie/
6. Dmochowski Adam Nowy Sącz 2, Nowa Kolonia blok II m 7
/monety polskie i obce/
7. Gupieniec Anatol mgr - Łódź Pl. Wolności 14, Muzeum Archeolo-
giczne /banknoty i bony polskie/.
8. Gustkowicz Piotr Kraków ul. Kronikarza Galla 10/4 -/monety
polskie/
9. Guzdek Stanisław - Kraków ul. Murrowana 6/6 /monety polskie/
10. Halij Jan - Kraków ul. 18 Stycznia 15/2 /monety zamorskie
głównie Bliskiego Wschodu/.
11. Hoszowski Kazimierz mgr - Kraków ul. Garncarska 14/3b /monety
polskie/
12. Huńkowski Jerzy Dr. Kraków - Podgórze ul. Węgierska 8/8
/monety i banknoty polskie i obce/
13. Jakubowski Jan - Wrocław ul. Traugutta 99/29 /banknoty i bony
polskie/
14. Kałkowski Tadeusz mgr inż. Kraków ul. Solskiego 27/2 /Polska
literatura numizmatyczna, medale obce wybite na wydarzenia
techniczne, monety prywatne, żetony, liczmany i cechy/
15. Korski Witold prof mgr inż. Kraków ul. Marchlewskiego 52/1
/talerzy polskie/

16. Lewandowski Maciej Kraków Pl. Dominikański 2/12 /monety polskie/
17. Luniewski Józef Dr.med. Kraków 18 Szpital Kobierzyń bud. 24 /monety polskie/
18. Łyjak Czesław inż. Kraków ul. Daszyńskiego 15 a/12 /monety srebrne polskie i obce/
19. Mech Andrzej Kraków Podgórze ul. Czarnieckiego 10 I p /monety polskie i rzymskie/
20. Michałowski Czesław inż. Kłonica pow. Sulechów woj. Zielona Góra Szkoła Rolnicza /polskie monety średniowieczne/
21. Mleczko Stanisław Kraków Nowa Huta osiedle B-33 blok 8/25 /monety polskie/
22. Muzeum w Lublinie Gabinet Numizmatyczny Lublin, Zamek /monety i medale polskie, monety antyczne/
23. Najder Marceli mgr - Zielona Góra, ul Sikorskiego 62/4 /monety i banknoty polskie/
24. Papierz Stanisław kier. szkoły - Sułkowice pow. Myślenice /monety i banknoty polskie/
25. Piekarski Jan Kraków ul. Świętokrzyska 2/9 /nowoczesne monety polskie i obce/
26. Pilch Tadeusz - Uzatkowice, poczta Krzeszowice woj. Kraków, /monety polskie/
27. Rząca Leon Kraków Pl. Wolności 7/54 /monety polskie i rzymskie/
28. Siedlecki Władysław prof. Dr. Poznań ul. Sienkiewicza 21/6 /monety i medale polskie/
29. Bikora Tadeusz Dr. Kraków ul. Zielińskiego 44/1 /monety polskie/
30. Sperski Bolesław mgr inż Kraków ul. Grzowa 14/2 /monety polskie szczególnie gdańskie/.
31. Spittel Stanisław Dr. med. Godziesze Małe pow. Kalisz woj. poznański /monety polskie/
32. Stembrowski Kazimierz Kraków, ul. Straszewskiego Nr. 25/4 /monety polskie i rzymskie/
33. Sciborło Feliks - Kraków ul. Swierczewskiego 17/1 /monety i banknoty polskie /
34. Święty Władysław ks. - Wyślęnice ul. Wyspiańskiego 3 /monety medale i banknoty polskie, medaliki religijne, monety antyczne greckie i rzymskie./
35. Tokarski Zbigniew mgr. inż. Warszawa ul. Marszałkowska 7 /monety polskie/
36. Wojciechowski Józef - Kraków 22 ul. Fisbera 446 /monety polskie/
37. Wolski Janusz mgr. Słupsk woj. koszaliński Al. Popławskiego Nr. 5a/8 /banknoty i bony polskie/

38. Wozniak Henryk Kraków ul. Solskiego 5 /monety polski, i antyczne gr. rzymskie/
39. Zabiński Zbigniew Dr. Kraków ul. Lubelska 12 /monety nowożytne polskie i obce/
40. Zyliwiec Tadeusz mgr Kraków ul. Wiślna 12 Redakcja Tygodnika Polskiego /monety polskie/

Następujące instytucje i organizacje otrzymują biuletyn pożądany:

1. Biblioteka Jagiellońska - Dział czasopism - Kraków ul. Mikołaja 22
2. Polskie Towarzystwo Archeologiczne - Sekcja Numizmatyczna - Warszawa ul. Jezuicka 6
3. Redakcja "Wiadomości Numizmatyczne" Warszawa ul. Jezuicka 6
4. Muzeum Regionalne - Gabinet Numizmatyczny - Nowy Sącz ul. Świeczańskiego 26
5. Polski Związek Filatelistów Oddział w Bielsku
6. Polski Związek Filatelistów Oddział w Katowicach
7. Polski Związek Filatelistów Oddział w Kowarach

Klasyfikacja ogólna banknotów polskich

/dokonanie z numeru poprzedniego/

11. Banknoty wojennego miasta polskich z lat 1914 - 1928:
 - a/ Śląscy i Śląsk Cieszyński
 - b/ Kongresówka
 - c/ Poznańskie i Pomorze Gdańskie
 - d/ Górnego Śląska polski
 - e/ Górnego Śląska niemiecki
 - f/ Dolny Śląsk
 - g/ Ziemi Lubuskiej i Pomorza Szczecinskiego
 - h/ Pomorze Mazurskie
12. Banknoty z 2 najazdu germanńskiego 1914 - 1918:
 - a/ banknoty Kries'a
 - b/ ruble poznańskie
 - c/ marki kowieńskie
13. Banknoty Ukrainy Zachodniej /Małopolski Wschodniej z okresu kampii ukraińskiej 1918 - 19/
14. Banknoty 2 Rzeczypospolitej 1919 - 1939:
 - a/ banknoty markowe /marki polskie/
 - b/ banknoty złotowe
15. Banknoty Wolnego Miasta Gdańska:
 - a/ banknoty markowe, wojenne i inflacyjne
 - b/ banknoty w walucie guldenowej

dokonanie nastąpi.

-x-x-x-x-x-

NUMIZMATYK KRAKOWSKI

Wewnętrzny komunikat numizmatyczny dla Członków Sekcji Numizmatycznej Oddziału Krakowskiego Polskiego Związku Filatelistów Kraków ul. Wiślna 8 I p

Reeduje mgr inż. Tadeusz Kalkowski

Rok II. w Krakowie w marcu 1959 r. Nr. 3/13

W miesiącu lutym 1959 r przybyli nowi członkowie Sekcji:

41. Niedziąłek Aleksander - Kraków 26 /Prokocim/ ul. Urmowców 13 /monety i banknoty polskie, austriackie, niemieckie i rosyjskie/.
42. Bulkiewicz Stanisław - Łódź, ul. Złota 9 m. 35 /monety polskie/.
43. Wojtowicz Andrzej - Lesko woj. Rzeszów ul. Kościuszki 22 /polski pieniądz papierowy/
44. Butrym Stefan - Nałęczów k. Lublina, ul. Chmielewskiego 5 /monety starożytne rzymskie/

Walne Zebranie Sprawozdawczo - Wyborcze

Sekcji Numizmatycznej odbyło się w dniu 17 stycznia 1959 r. Wybrano nowy Zarząd Sekcji w składzie: Przewodniczący - mgr.inż. T.Kalkowski, zast. przewodn. Dr.Z.Żebiński, skarbnik i referent komisów A.Błażejewski. Uchwalono m.i. wstąpić do Polskiego Tow. Archeologicznego w Warszawie z wnioskiem, aby do naukowego kwartalnika "Wiadomości Numizmatyczne" był dołączany kilkunastostronicowy popularny dodatek numizmatyczny, obejmujący instrukcją i poradnictwem wszystkie zakresy zbioractwa numizmatycznego /monety, medale, banknoty i t.p/ i to w skali światowej.

Klasifikacja ogólna banknotów polskich

/dokończenie z nr. poprzedniego/

Pozostały nam jeszcze do omówienia dwa ostatnie działy zbioractwa z okresu ostatniego 20-lecia:

16. Banknoty 3. Nz jazdu Germanickiego 1939-44!
 - a/ bony miejskie polskie z jesieni 1939 r
 - b/ banknoty Banku Emisyjnego w Polsce:
 - ba/ nadruki na banknotach polskich
 - bb/ emisja z roku 1940
 - bc/ emisja z roku 1941
 - c/ banknoty Getta Łódzkiego 1942/43
 - d/ karbowane hitlerowskie wydane w Równem
 - e/ bony obozów jenieckich na terenie dzisiejszej Polski
 - f/ bony obozów koncentracyjnych hitlerowskich

17. Banknoty Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej od 1944 r
a/ bony prowizoryczne miejskie z r. 1944/45
b/ Banknoty Narodowego Banku Polskiego

Jeżeli chodzi o technikę zakładania zbiorów pieniądza papierowego to odradzamy decydować o formach zbierania, kształtach i wymiarach albumu w okresie początkowym, zanim zbiór osiągnie liczbę ok. 200 - 300 okazów. Przy tej notwie okaże się, czy zbieracz obejmie wszystkie powyżej wykazane okresy, czy też odredu poświęci się takiej czy innej specjalizacji, która zdecyduje o technicznych szczegółach zbioru.

Monety zaborcze w zbiorze monet polskich.

Niektórzy zbieracze mają wątpliwości, czy do zbioru monet polskich nie należy przypakiem włączyć wszystkich monet zaborczych, których na naszych ziemiach używaliśmy z góra przez 100 lat. W tej sprawie pragniemy dopomóc do skryształizowania się opinii zbierackiej, przedstawiając następujący punkt widzenia.

Zbieranie wszystkich monet zaborczych z tytułu ich kursowania na ziemiach polskich - nie posiada głębszego sensu choć trzeba przeznaczyć, że taki pomysłu zbierackiego jest zasadniczo prawidłowy. Musimy libyśmy wówczas kolekcjonować stuletnie komplety rocznikowe zaborczych monet zdawkowych: niemieckich fenigów, austriackich krejcarów i od roku 1891 halerzy i rosyjskich kopiejek. Dla zbioru balast olbrzymi, zaś pożytek dla polskiej numizmatyki równy dokładnie zeru.

Radzimy przeto ograniczyć zbiór monet zaborczych tylko do tych egzemplarzy, na których da się odszukać istotne ślady polskości. Sprawa ta musi być objaśniona dla każdego uboru jednoznacznie.

I. Monety zaborcze rosyjskie i polskie

Od czasów Kongresu Wiedeńskiego w roku 1815 carowie rosyjscy używali tytułu króla Polskiego, co na monetach rosyjskich przejawia się w postaci tarczki z Orłem Polskim, umieszczonej wśród innych herbów na skrzydłach dwugłowego orła rosyjskiego. Tarczka ta znajduje się:

jako pierwsza od góry na prawym skrzydle na monetach Mikołaja I /1825 - 55/, lub

jako druga od góry na lewym skrzydle na monetach jego następców: Aleksandra II /1855 - 1881/, Aleksandra III /1881 - 94/ i Mikołaja II /1894 - 1916/.

Włączymy więc do zbioru monet zaborczych wszystkie monety rosyjskie z tarczką z Orłem Polskim, ponieważ jednak wymiary tej tarczki są niewielkie i przy lada wytarciu monety rysunek Orła Polskiego się zaciera, będziemy przestrzegali zasad, aby zbierać jedynie monety z zachowaniem "bardzo pięknym" i "pięknym", na których Orzeł Polski jest doskonale widoczny /czytelny/.

c.d. nastapi. -

NUMIZMATYK KRAKOWSKI

Wewnętrzny Komunikat Numizmatyczny dla Członków
Sekcji Numizmatycznej Oddziału Krakowskiego Pols-
kiego Związku Filatelistów, Kraków ul. Wiślna 8 I p.

Redaguje: mgr inż. Tadeusz Kałkowski

Rok II w Krakowie, w kwietniu 1959 r. Nr. 4/14/

Od Redakcji W numerze poprzednim prosimy poprawić błąd dru-
karSKI w numeracji stron. Numer 3 obejmuje strony 26 i 27,
natomiast mylnie wydrukowano 27 i 28.

Nowi członkowie Sekcji Numizmatycznej

W marcu 1959 r. przybyli do naszej Sekcji:

45. Boruszczak Ferdynand inż. - Kraków ul. Siedleckiego 4/15
'zbiera monety polskie i zagraniczne'.
46. Ulatowski Jerzy mgr. inż. Wrocław ul. Sikorskiego 11/10
'zbiera talary niemieckie i monety polskie'.
47. Wolny Bolesław mgr. inż. Szczecin, ul. Jagiellońska 14/5
'zbiera monety, medale i banknoty polskie
i zagraniczne, głównie jednak monety pomor-
skie'.
48. Śledzikowski Stefan inż. Kielce, ul. Słoweckiego 21
'zbiera polski pieniądz papierowy'.

Monety zaborcze

w zbiorze monet polskich

/c.d. z Nr. 3./

II. Monety zaborcze niemiecko - polskie.

a/ przed I wojną światową 1914 r

Znamy z tego okresu tylko jedną sztukę związaną z polską:
3-markówkę z roku 1911, wybitą na pamiątkę 100-lecia Uniwersy-
tetu Wrocławskiego.

b/ Podczas pierwszej wojny światowej 1914 - 1918

W tym czasie w całych Niemczech rozwija się również bezmyślne,
jak gospodarczo nieuzasadniony szal bicia zastępczej monety
zdawkowej oraz drukowania bonów papierowych. Materiał menniczy
jest bardzo różnorodny: obok metali zastępczych stali, żelaza,
cynku i stopów białych metali produkuje się monetę z porcelany,
kamionki, glinki palonej i szkła. Banknoty w licznych seriach
wydają zarządy nawet całkiem małutkich miasteczek w fantastycz-
nej ilości ogólnej ok. 100 tysięcy skatalogowanych typów,
drukując je nie tylko na papierze, ale i na płótnie, jedwabiu,
skórze, dykcie, stoliu itp.

To bezmyślnie zjawisko nienicze nie omija oczywiście i ziem polskich w zaborze pruskim. Do naszych zbiorów wchodzą wiele w podziale na województwa, monety i banknoty niemieckie:

- ba/ Wielkopolski /woj. poznańskie/,
- bb/ Górnego Śląska /woj. katowickie i opolskie/
- bc/ Dolnego Śląska i Ziemi Lubuskiej /woj. wrocławskie i zieleniogórskie/,
- bd/ Pomorza Zachodniego /woj. szczecińskie i koszalińskie/,
- be/ Pomorza Gdańskiego /woj. bydgoskie i gdańskie/,
- bf/ Pomorze Mazurskie /woj. olsztyńskie/

Osobny podział zbierański tego okresu stanowią:

- bg/ monety obozów jenieckich na terenach dzisiejszej Polski: Rytów, Gorzów, Lubin Śląski, Nysa, Skalmierzyce, Stargard Szczeciński, Trojany koło Gdańska, Zęgów i może jeszcze inne.

To mennictwo wojenne i drukarstwo pieniędzy pierwotnego nie jest bynajmniej łatwe do skompletowania. Te środki płatnicze miały bardzo krótki żywot i rychło poszły poprostu na śmieci. Dzisiaj po 40 latach - niewielkie dochowane monety z tego okresu wykazują konserwację bardzo słabą; żalazne są przeważnie zżarte przez rdzę, cynkowe przez trąd cynkowy. Trudno odnaleźć egzemplarze lepiej zachowane./c.d.następi/

Notatki bibliograficzne

Wiadomości numizmatyczne 1958 Nr. 3 przyynoszą następujące artykuły:
Dr. Zabiński usiłuje ustalić miernik siły nabyczej pieniądza w Polsce przedrozbiorowej w postaci "trofy", wekaznika wyliczonego z kosztu nabycia i przyrządzenia dzisiejszego wyżywienia dla jednej osoby. Prof. Gumowski pisze o monetach Przemysława II, zaś J. Bejbaj z Brna referuje skład znaleziska fałszywych monet polskich z Szczeni CSR. Szczególną wartość praktyczną dla zbieraczy ma praca A. Szemiothowej o chronologii tytułów cesarskich na monetach rzymskich /dokończenie z poprzedniego zeszytu/ oraz dalszy ciąg W. Terleckiego "Katalogu monet polskich bitych w okresie 1917 - 1944". Liczne recenzje i kronika uzupełniają ten ciekawy zeszyt.

Ciekawe znalezisko

Dwutygodnik "Kraj Rad" 1958 Nr. 23 donosi o znalezieniu w osiedlu Niida koło Klaipedy miedzianego talara szwedzkiego z roku 1685 z okresu tzw. "inflacji miedzi". Jest to tzw. "platmynt" moneta miedziana w formie płytki o wymiarach 16 x 18 cm, wagi 1,35 kg, opatrzona po obu stronach 5-cioma odciskami stempla monetarnego. O tym ciekawym okresie numizmatyki szwedzkiej napiszemy kiedyś obezpieczeniej.

NUMIZMATYK KRAKOWSKI

Wewnętrzny Komunikat Numizmatyczny dla Członków Sekcji Numizmatycznej Oddziału Krakowskiego Polskiego Związku Filatelistów Kraków ul. Wiślna 8 I p.

Redaguje: mgr inż. Tadeusz Kałkowski

Rok II. w Krakowie w maju 1959 r. Nr. 5/15

Nowi członkowie Sekcji Numizmatycznej:

49. Wrona Jan, Szubin woj. bydgoskie ul. Ogrodowa 10/3
/zbiera monety polskie/

50. Kamieniarczyk Jerzy, Kraków Podgórze, ul. Rydlówka 25
/monety francuskie i austriackie/

Osobno notujemy członków powstałego w kwietniu br Koła Młodzieżowego naszej Sekcji:

1. Steinkeller Piotr, ur. 1947, Kraków ul. Bronowicka 38/2
/zbiera monety polskie/

2. Budyn Jacek, ur. 1947 - Kraków ul. Westerplatte 19/9
/monety polskie i obce/

3. Jasiecki Maciej ur. 1948, Kraków ul. Biernackiego 9/2
/monety polskie/

4. Boruszczak Krzysztof, ur. 1947 Kraków ul. Siedleckiego 4/15
/monety polskie i obce/

Przypomnienie

Wszyscy członkowie naszej Sekcji winni wykazać solidarność zbieracką przez abonowanie czasopisma fachowego jakim jest warszawski kwartalnik "Wiadomości Numizmatyczne". Adres Administracji Warszawa, ul. Jezuicka 6. Prenumerata roczna kosztuje 5 zł które należy przesłać przekazem pocztowym lub wpłacić czeikiem FKO na konto Nr. 1-9-120592 z zaznaczeniem "na Wiadomości Numizmatyczne".

Koło Numizmatyczne

powstało w kwietniu br przy Oddziale Katowickim Polskiego Towarzystwa Archeologicznego przy udziale 17 członków - założycieli, pochodzących z kilkunastu, blisko siebie położonych miast okręgu przemysłowego. Zebrania Koła odbywają się w każdy pierwszy wtorek każdego miesiąca od godz. 17-tej - 20.30 w sali użyconej przez Bibliotekę Śląską w Katowicach ul. Francuska Nr. 12. Na zebranie swoje Koło zaprasza serdecznie członków naszej Sekcji. Najbliższe zebranie we wtorek dnia 2.VI.1959 r. W lipcu i sierpniu zebran nie będzie.

Śląskie Zapiski Numizmatyczne

to tytuł biuletynu wewnętrznego, wydawanego przez katowickie Koło Numizmatyczne od kwietnia br po zawsze. Na rok 1959

zaplanowano ogólną objętość biuletynu w sumie 17 stron. Numizmatycy niezrzeszeni w Koła mogą otrzymywać Śląskie Zapiski Numizmatyczne pocztą po uiszczeniu prenumeraty rocznej w kwocie 17 zł, którą należy przesyłać w znaczkach pocztowych po 20 gr /85 znaczków/ wraz z zamówieniem listem poleconym na adres: Polskie Towarzystwo Archeologiczne, Oddział Katowicki - Będzin, ul. 22 Lipca Nr. 29 I p.

Monety zaborcze

w zbiorze monet polskich

/dokonczenie z Nru 4./

III. Monety zaborcze austro-polskie

Cesarze austriaccy używali tytułu oficjalnego "króla Galicji i Lodomerii". Tymi dziwacznymi z łacińska brzmiącymi nazwami ogroficznymi 18-wieczna biurokracia wiadenska ochrzciła południową część Polski Królewskiej, zrabowaną nim w pierwszym rozbiorze w roku 1772. Nazwy te pochodzą od dwóch małych miasteczek:

H l i c z n nad Dniestrem na północ od Stmislawowa i od Włodzimierza Wołyńskiego leżącego w połowie drogi między Zamościem a Luckiem.

Oba te miasteczka były w XIII w stolicami niezależnych księstw kruskich. Ponieważ część zachodnia tych terenów wchodzi obecnie w skład Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z nazwą Galicji objęto później również część Małopolski od Sanu po Kraków, będzie prześcierającą słuszną włączyć do zbioru monet polskich te wszystkie monety cesarstwa austriackiego, na których na awersie lub rewersie znajdują się tytuły królewskie: GALIZ. U. LOD!

albo:	GAL. LOD.
albo:	G. L.

odnoszące się do Galicji, kraju polskiego, w czasach zaborczych niezmiernie zniechanego, który od Lodomerii przewcono szyderczo "Głodomoria".

Będą to monety wszystkich trzech pierwszych cesarzy austriackich: Franciszka I /1804 - 1835/, Ferdynanda I /1835 - 1848/ i Franciszka Józefa I /1848 - 1916/. Czwarty i ostatni cesarz Karol I /1916 - 1918/ nie prowadził działalności menniczej.

Nowy skarb numizmatyczny

znaleziono w miejscowości Brzozy w woj. bydgoskim. Wśród starej biżuterii brązowej i żelaznej znaleziono srebrne monety z XIII wieku, jak o tym doniósł warszawski "Ekspres Wieczorny" z dnia 19 lipca 1958 r.

- - - - -

NUMIZMATYK KRAKOWSKI

Wewnętrzny Komunikat Numizmatyczny dla Członków Sekcji Numizmatycznej Oddziału Krakowskiego Polskiego Związku Filatelistów Kraków ul. Wiślna 8 I p

Redaguje: mgr inż. Tadeusz Kałkowski

Rok II w Krakowie w czerwcu 1959 r

Nr. 6/16/

Nowy członek Sekcji Numizmatycznej:

Sl. Bąkowski Jerzy - Kraków, ul. Dzierżyńskiego 53/1
/zbiera monety polskie/

Od Redakcji

Następny zwiększyły numer wakacyjny biuletynu na miesiące letnie: lipiec i sierpień - Nr. 7/8 ukazuje się jeszcze w ciągu miesiąca czerwca, zaś Nr. 9 dopiero w połowie września br.

Tworzenie problemowego zbioru numizmatycznego pod tytułem

Numizmatyka Trzech Najzdów Germanickich na Polskę.

Objęcie tematem zbierania części monet polskich jest zarówno trudne, jak i kosztowne. Rokuje poza tym mało nadzieji na skompletowanie bądź wszystkich typów monety, a to po pewnym czasie raczej odstępcza od zbierania. Celem uzyskania dobrych wyników zbierania, wypadnie nam też ustawić tematykę zbioru, aby tworzył on pewną ekspresję problemową, dostatecznie jednak obszerną, aby zbieranie było atrakcyjne. Temat wskazany w tytule nadaje się doskonale do tworzenia bardzo interesującego zbioru. Ziemie nasze były w ciągu ostatnich 2 wieków terenem trzykrotnego najazdu germanickiego, z których każdy pozostawił sobie bogaty materiał numizmatyczny. Spróbujmy podzielić go na działy:

Pierwszy najazd germanicki

Zaczął się od zsoboczej działalności króla pruskiego Fryderyka II /1740 - 1786/, który zegarnawszy w Pokoju Wrocławskim 1742 Śląsk, urządził na naszych Ziemiach Zachodnich mennice. Za jego następcę Fryderyka Wilhelma II /1786 - 1797/ nastąpił w roku 1795 trzeci rozbój Polski, w którym prusacy z zajętych ziem polskich po Pilicy, Bug i Niemen utworzyli nową prowincję ze stolicą w Warszawie, nazwując ją "Prusami Południowymi" i bijąc dla niej osobną monetę z dawką. Z tych czasów nasz problemowy zbiór numizmatyczny obejmie: 1. monety mennic pruskich: we Wrocławiu /1743 - 1822/ oznaczonych literą "B", w Kłodzku /1807 - 1867/ z literą "G", w Szczecinie /1753 - 1754/ z literą "G" i w Królewcu /1755 - 1802/ z literą "B".

2. Monety wybite w latach 1796 - 1798 dla "Prus Południowych" ze stolicą w Warszawie
3. Monety z lat 1816 - 1817 wybite dla Wielkiego Księstwa Poznańskiego.
4. Monety z lat 1801 - 1812 wybite dla Wolnego Miasta Gdańska,

Dругі наїзд германський

zastąpił w latach 1914 - 1918 podczas I Wojny Światowej i dalej następujące grupy okazów numizmatycznych:

5. monety i banknoty zastępcze miejskie z lat 1916 - 1918 dla terenu Rzeczypospolitej w granicach z 1918 r.
6. Monety i banknoty zastępce miejskie z lat 1916 - 1923 dla terenów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej odzyskanych w roku 1945 / Ziemia Zachodnia/.
7. Monety i banknoty Królestwa Polskiego 1919 - 1918.
8. Monety i banknoty dla Kresów Wschodnich 1916 - 1918
9. Monety i banknoty Wolnego Miasta Gdańska 1920 - 1939

Trzeci naejzd germanicki

pamiętamy z najnowszych czasów II Wojny Światowej. Okazy numizmatyczne tego okresu to są:

10. monety i banknoty Generalnej Gubernii 1939 - 45
11. banknoty zastępcze miejskie z jesieni 1939 i wiosenne z 1945 r.
12. monety i banknoty Getta Łódzkiego 1942 - 1943

Jak widzimy takiego zbioru problemu nie ma co lekceważyć. Ubejmując on kilkaset okazów w branży monetowej i dwa razy tyle w postaci pieniądza papierowego. Niezaprzeczona rzadkość wielu okazów nasłonięta wiele trudności, składających się na przyjemność kompletowania okazów. Istnieją poważne możliwości natrafienia na okazy w ogóle jeszcze nieznane.

Wspanikły medal Zygmunta III

złoty, wagi 313 gramów zakupił na licytacji zbiorów wypędzonego króla Egiptu Faruka - inż. Eugeniusz Kucharski w Paryżu. Istnieje tylko kilka egzemplarzy tego medalu: jeden złoty i jeden srebrny posiadają Muzeum Narodowe w Krakowie, ale Warszawa egzemplarz takiego nie posiada. Wartość tej sztuki w roku 1903 wynosiła 3 tysiące marek niemieckich w złocie.

O tym wspanikłym numizmatycie pisze Tygodnik "7 Dni" z dniem 29.3. 1959 r. - Nr. 13.

NUMIZMATYK KRAKOWSKI

Wewnętrzny Komunikat Numizmatyczny dla członków Sekcji Numizmatycznej Oddziału Krakowskiego Polskiego Związku Filatelistów - Kraków ul. Wiślana 8 I p.

Redaguje: mgr inż. Tadeusz Kałkowski

Rok II w Krakowie w lipcu i sierpniu 1959 r

Nr. 7 - 8 /17 - 18/

Od Redakcji:

Redaktor Biuletynu życzy wszystkim szan. Członkom Sekcji Numizmatycznej wszasów nie tylko miłych i pogodnych, ale obfitujących również w interesujące nabytki numizmatyczne.

Przypomnijmy wskazówki zeszłoroczne: podczas zwiedzania kraju nie należy zapominać o odwiedzeniu muzeów regionalnych, o rozmowie z ich kustoszami, o dowiadywaniu się od nich o adresach lokalnych zbieraczy monet i o odwiedzeniu tych ostatnich. Nawiązane w ten sposób kontakty zbierackie mogą okazać się trwałe i przysporzą nam nowych przyjaciół i kontrahentów do korzystnych wymian zbierackich. Pomyślnoscil

Nowy członek Kółka Młodzieżowego naszej Sekcji:

5. Dudek Krzysztof, ur. 1947 - Kraków Pl. Mariacki 7/2 (monety polskie)

Zgon znanego medalliera:

Frasa krakowska doniosła o zgodnie w dniu 7 czerwca br prof. Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie Stanisława Popławskiego, znanego i cenionego medalliera okresu międzywojennego, twórcy wielu pięknych medali.

Kontakty zbierackie krakowsko-słaskie

Koło Numizmatyczne w Katowicach rozwija się w bardzo szybkim tempie, a jego członkowie przejawiają żywą działalność, której wrazem są wizyty naszych śląskich kolegów na naszych zebraniach sobotnich. Przeważa w Katowicach problematyka numizmatyczna śląska, co jest przejawem bardzo zdrowym, niemniej jednak trzeba i nim zpoznać się - bądź ogólnie - z numizmatyką śląską, która już od 15 lat włączamy do numizmatyki polskiej.

Znajomość numizmatyki śląskiej jest u naszych zbieraczy równa niemal zeru. Dlatego instruktaż na ten temat musimy zacząć dosłownie od samego początku. Temat to i trudny i niezwykle obszerny, jak to możemy zobaczyć z przedstawionego poniżej zestawienia części mennictwa śląskiego.

Poza ogólną działalnością numizmatyki śląskiej będą od jesieni br pojawiały się - omówione szczegółowo w Biuletynie Katowickim "Śląskie Zapiski Numizmatyczne", którego 4 numery już się ukazały.

Systematyka monet śląskich

Na początek mała informacja: największy zbiór monet śląskich w okresie międzywojennym posiadało Muzeum Wrocławskie. Ilość ich wynosiła się liczbą 16.000 szt. monet i medali. Ta cyfra wskazuje, że tworzenie zbioru monet śląskich, do czego zresztą naszych członków bardzo zachęcamy, wymaga doskonałej znajomości przedmiotu, aby z masy obcych numizmatów, przynoszonej na zebraniu Sekcji wyłowić okazy śląskie, niezwykle różnorodne. A oto podział systematyczny:

1. Średniowieczne monety nieme /bez legend/
2. Średniowieczne monety książęce Piastów
3. Średniowieczne monety miast śląskich

Uwaga! do poz. 1-3.

Monety tych trzech działów zostały już opisane przez prof. Gumowskiego w jego pracy "Monety na Śląsku", wydanej w dziale zbiorowym "Historia Śląska do roku 1400" przez Polską Akademię Umiejętności w latach 1933/36. Dzieło to można nabyć tylko antykwarycznie.

4. Średniowieczne monety czeskie i węgierskie, bite dla Śląska
5. Monety miejskie wrocławskie
6. Monety biskupstwa wrocławskiego, a wśród nich:
 - a/ monety księstwa nyskiego i grodkowskiego
7. Monety polskie królewskie, bite dla Śląska:
 - a/ grosze głogowskie Zygmunta Jagiellonczyka syna Kazimierza Jagiellonczyka
 - b/ krucierze Zygmunta III Wazy
 - c/ monety opolsko - raciborskie Władysława IV i Jana Kazimierza
8. Monety Stanów Śląskich
9. Monety Księstwa Żagańskiego /Sagan/ bite przez Alberta Wallensteina w czasie wojny 30-letniej.
10. Monety księstwa legnicko - brzeskiego, a wśród nich
 - a/ monety księstwa wołowskiego
 - b/ monety księstwa złotoryjskiego /Goldberg/
 - c/ monety miejskie Złotego Stoku /Reichenstein/
 - d/ monety miejskie Oławy i Kluczborku / Kreuzburg, Cruciburg/
11. Monety hrabstwa kłodzkiego
12. Monety księstwa ziębicko - oleśnickiego

13. Monety księstwa wirtembersko - oleśnickiego z między nimi

- a/ monety księstwa bierutowskiego / Bornstadt, Berolstadt/
- b/ monety księstwa międzyborskiego / Mzibor/
- c/ monety księstwa dobroszyckiego / Juliusburg/

14. Monety księstwa opolsko - raciborskiego :

- a/ monety Karola Ferdynanda Wazy, biskupa wrocławskiego, brata Jana Kazimierza, króla polskiego
- b/ monety Grzegorza Betlena księcia Siedmiogrodzkiego

15. Monety księstwa cieszyńskiego :

- a/ księstwa cieszyńskiego - głogowskiego
- b/ księstwa cieszyńskiego - bielskiego
- c/ monety mennicy skoczowskiej

16. Monety księstwa opawskiego:

- a/ księstwa opawsko - kłodzkiego
- b/ księstwa kłodzkiego - krośnieńskiego

17. Monety księstwa oświęcimsko - zatorskiego

18. Monety austriackie Habsburgów, bite na Śląsku:

a/ mennica wrocławsko	e/ m. opolska
b/ " brzeska	f/ m. raciborska
c/ " głogowska	g/ m. nyska
d/ " kłodzka	h/ inne mennice

19. Monety pruskie, bite na Śląsku

- a/ monety księstwa krośnieńskiego - świdnickiego
- ✓ monety księążę Anspach - Beyreuth z tytułem księążąt śląskich
- c/ monety Fryderyka II i jego następców z mennicy wrocławskiej /litera "B"/
- d/ monety Fryderyka Wilhelma III bite w Kłodzku w czasie wojen napoleońskich z literą "G"

20. Monety i banknoty minst śląskich z lat 1916 - 23.

NUMIZMATYK KRAKOWSKI

wewnętrzny Komunikat Numizmatyczny dla Członków Sekcji Numizmatycznej Oddziału Krakowskiego Polskiego Związku Filatelistów Kraków ul. Wiślna 8 I p.

Redaguje: mgr inż. T. Kałkowski

Rok II w Krakowie we wrześniu 1959 r. Nr. 9 /19/

Nowi członkowie Sekcji Numizmatycznej:

- 52. Minko Bolesław - Warszawa, ul. Filtrowa 9/21
/zbiory medale polskie/
- 53. mgr Głuchowski Włodzimierz Łódź ul. Tkacka 6
/zbiory monety polskie/
- 54. mgr Szczęzygielski Wacław Łódź ul. Bednarska 26/72
/monety Stanisław August i porozbiorowe/
- 55. Staszkiewicz Marek Słupsk ul. Lotnika 21
/monety i banknoty polskie/

Ikguzine osobliwości 5 - złotówek z rybakiem

Mamy już ciekawostki mennicze w najnowszych wyrobach Mennicy Państwowej. Prawdziwa sensacja ostatnich dni jest zagadkowa odmiana stempla na kursujących 5-złotówkach z rybakiem z roku 1958 i 1959 r. Pod pachą rybaka widoczny jest lekki zarys wycinka "słońca", nieco poniżej wycinek pierścienia światlnego od którego w dół biegą liczne promienie. Przy jego lewym bokach znajdują się zarysy pokójlistu ułożonych promieni. Jak dalszo w Mennicy do powstania tej nieprzewidzianej odmiany wyjaśnia zapewne Władze. Faktem jest, że pierwsza dekadę września upłynęła w całym kraju pod znakiem poszukiwań egzemplarzy ze słońcem, które trafiają się mniej więcej raz na 200 - 300 sztuk i będą coraz rzadsze. Powiedzono, że tony ze słońcem doszły w Warszawie do ceny 25 zł i więcej za sztukę. Pojawiły się, zdementowane w dziennikach plotki, jakoby Bank Polski ogłosił konkurs na wykupywanie z obiegu tych sztuk.

Jak to możemy naocznio sprawdzić na 5 - złotówkach z roku ubiegłego i bieżącego, po lewej stronie rewersu zwisa z sieci liny, zakończona węzłem i frendziami. Drugi węzeł z frendzem znajduje się nieco wyżej, niż pod siecią. Na niektórych sztukach znajdują się odmiany bez liny i bez frendzli. Zostały tylko same węzły w postaci dużych kropek. Oto znowu ważne odmiany tej monety. Trudno chwalić Mennicę za czystą robótę, ale obie odmiany z roku 1959 i jedną odmianę z roku 1958 trzeba włączyć do zbioru monet PRL. Za kilka lat staną się one rzadkimi i poszukiwanymi numizmatami.

Zycie numizmatyczne w województwie lubelskim

Dopiero teraz dowiadujemy się o godnej raźdowowania imprezie urządzonej stowarzyszeniem Muzeum Lubelskiego w styczniu br w Liceum

Ogólnokształcącym w Bełżycach, mieście powiatowym woj. lubelskiego. Była to 3 - tygodniowa Wystawa Numizmatyczna, która mieszkańców Bełżyc i okolicy pokazała "Tysiąclecie monety polskiej". W szeregu okazów zebranych w trzech dużych gatunkach. W czasie wystawy ob. mgr Henryk Wojtulewicz z Muzeum Lubelskiego wygłosił prelekcję pt. "Rozwój pieniądza w Polsce". Wystawa doszła do utku na wniosek Kółka Historycznego, prowadzonego w Liceum przez prof. Stanisława Cwiklińskiego.

Słaskie monety Habsburgów

Monety śląskie bite pod panowaniem Habsburgów są często przedmiotem zbieractwa. Największej kłopotu przysparza zbieraczom brak danych z literatury o działalności mennic śląskich w okresie długiego panowania cesarza Leopolda I /1657 - 1705/, kiedy to bito duże ilości drobnej monety o niezliczonych edycjach stempla. Pracowały w tym okresie mennice we Wrocławiu, Brzegu, Opolu i Kłodzku. Jak odróżnić monety z tych mennic od innych licznych mennic państwa Habsburgów? ktorej mennicy przypisać znaleziono okazy?

"Śląskie Zapiski Numizmatyczne" w Nr. 5/6 z br. zaczęły podawać zestawienia monet śląskich cesarza Leopolda I. Zaczęto od mennicy opolskiej, czynnej w latach 1668 - 1705, zestawiając poszczególne sorty monet w wygodnej do użycia tablicy swiatiodrukowej. Następny numer Zapisków przywiezie podobne wiadomości o bardzo czynnej mennicy Wrocławskiej. Potem omówiono będą dalsze mennice.

"Śląskie Zapiski Numizmatyczne" można i trzeba zaprenumerować na rok 1959 w Katowickim Oddziale Pol. Tow. Archeologicznego adres: Będzin ul. 22 lipca Nr. 29 i p. nadsyłając w liście poleconym 85 sztuk znaczków po 20 gr na sumę 17 zł. Dotychczas wydane numery Zapisków zostaną wysłane natychmiast, zaś n. stępne co miesiąc do końca br.

Medal Józefa Teodorowicza

arcybiskupa lwowskiego obrządku ormiańskiego wybito we Lwowie w roku 1927 na pamiątkę 25-lecia biskupstwa wysyła Rektorat kościoła sw. Trójcy w Gliwicach ul. Mikołowska 4 po nadesłaniu tytułem należności kwoty zł. 100,- która będzie przeznaczona na odbudowę kościołku dla Ormian Lwowskich osiedlonych na Górnym Śląsku.

Nowe skarby monet

1. Wola Tarczyska, powiat Leżajsk, woj. rzeszowskie. Polskie Radio podało w dniu 27 czerwca br. wiadomość o wyoraniu skarbu - około 350 monet z czasów Jana Kazimierza.

2. Chomiążka, gmina Kłodawa, pow. Znin woj. bydgoskie. Wyorano rzeczywiście gliniane, w których odkryto kilkadziesiąt monet z okresu późnego średniowiecza /Trybuna Ludu z 30 maja br./

NUMIZMATYK KRAKOWSKI

Wewnętrzny komunikat numizmatyczny dla Członków Sekcji Numizmatycznej Oddziału Krakowskiego Polskiego Związku Filatelistów Kraków ul. Wiślna 8 I p

Redaguje: mgr inż. Tadeusz Kałkowski.

Rok III, w Krakowie, w październiku 1959 r. Nr. 10./20/

Nowi członkowie Koła Młodzieżowego naszej Sekcji.

6. Bulanda Jaskuł, ur. 1948, Kraków Plac Mariacki 1 m. 12
/zbiera monety całego świata od r. 1850/
7. Kadłuczka Tomasz, ur. 1948 Kraków ul. Florianska 13/3
/zbiera monety całego świata od r. 1850/

Nowe monety z roku 1959

Notujemy nowe monety PRL z bieżącego roku:

- 10 - złotówka z Kopernikiem,
10 - złotówka z Kościuszką,
5 - groszówka aluminiowa

Zbiór numizmatyczny wygrany z ziemi.

W Gabinecie Numizmatycznym Muzeum w Lublinie mieliśmy ostatnio możliwość oglądać rzadkie wykopalisko. W gminie Popkowice, pow. Kraśnik, woj. Lubelskie wybrano w polu garnek gliniany w którym w skórzanej skóweczce znajdował się zbiór numizmatyczny liczący ok. 350 sztuk monet od Zygmunta I do marki niemieckiej z roku 1914. Data ta oznacza zakopanie skarbu w momencie rozpoczęcia I wojny światowej. Najcenniejszymi okaziami w tym zbiorze jest 13 sztuk rosyjsko - polskich 10-złotówek i 10 sztuk takichże 5 - złotówek oraz 2 - złotówka z obłożenia Zamościa 1813 r. Poza tym skarb nie zawierał niczego cenniejszego. Pisała o nim Gazeta Krakowska Nr. 99 z 27.4.1959 r.

Spedyfikacja banknotów Kościuszkowskich 1794 r.

Przed rokiem 1794 Polska nie wydała nigdy pieniędzy papierowych choć kilkakrotnie podawano projekty takiej emisji. Potrzeby wojenne Insurekcji Kościuszkowskiej skłoniły Radę Najwyższą Narodową do wydania w dniu 8 czerwca 1794 uchwały pt. "Ustanowienie biletów skarbowych". Postanowiono wydać:

Bilety Skarbowe - po 1000, 500, 100, 50, 25, 10 i 5 złotych na ogólną sumę 60.000.000 zł

Bilety zdawkowe - po 4, 1 zł oraz po 10 i 5 groszy na sumę	14.000.000 zł
Rezum na	74.000.000 zł

Dwie przyczyny złożyły się na niewykonanie tej uchwały w pełnym wyznaczonym zakresie:

- po pierwsze - niechęć społeczeństwa do przyjmowania pieniądza papierowego powodująca spadek jego kursu w stosunku do monety bitiej
 po drugie - upadek powstania.

W okresie od 16 sierpnia do 6 listopada 1794 wydrukowano i oddano do Kasy Generalnej:

a/ bilety skarbowe:

zł.	1.000	sztuk	1.000 ogólnej wartości	1.000.000,- zł
"	500	"	500	" 250.000,-
"	100	"	19.300	" 1.930.000,-
"	50	"	36.700	" 1.835.000,-
"	25	"	35.000	" 875.000,-
"	10	"	46.500	" 465.000,-
"	5 I.em.	"	44.000	" 220.000,-
"	5 II.em.	"	14.900	" 174.500,-
Razem zł.				6.649.500,-

a więc zaledwie 11% planowanej emisji.

b/ bilety zdawkowe:

zł.	4,-	sztuk	990.730 og. wartości	3.962.920,- zł
"	1,-	"	11.920	" 11.920,-
groszy	10	"	377.020	" 125.676,-
"	5	"	600.000	" 123.421,-
Razem zł.				4.233.937,-

a więc zaledwie 32% planowanej emisji.

Powyższy wykaz daje nam pogląd na rzadkość poszczególnych sort banknotowych. Ogranicie rzadkie są tysiączki i pięciotki, ale mimo wysokości emisji najrzadsze są jednozłotówki, które wydano do końca niemal w ostatnich dniach, bo dopiero 1 listopada 1794 r. Osiągnęły one ceny rynkowe ok. 2.000 zł za sztukę, co jest tylko cenna teoretyczna, albowiem trafiają się raz na kilkanaście lat do kupna.

Jak zbiera się banknoty Kościuszowskie?

Krótko mówiąc zbieramy je wg liter emisyjnych, które przedstawiają się następująco:

5 groszy i 10 groszy po 1 egzemplarzu, bo nie posiadają one żadnych znaków ani numerów

1 złoty - istnieje 24 serii od A do Z Dla przeciętnego zbieracza niedostępne

4 złote - istnieje 24 serii od A do Z w emisji I /jedynka po lewej stronie w góry oraz litery serii:
 A-B-C-D-E-F-G-H w emisji II /dwójka po lewej stronie u góry.

Uwaga! Powyższe banknoty zdawkowe drukowane są na kartonikach małego formatu. Na stronie odwrotnej wydrukowany jest czarny podpis F. Melinowskiego.

Bilety Skarbowe:

1000 zł i 500 zł - tylko seria A, 100 zł - A,B,C, - 50 zł A,B,C,D.

25 złotych A,B,C,D /papier różowy lub żółty/

10 złotych A,B,C,D,E,F.

5 złotych - seria "N": A1,E1,C1,D1,E1,F1,G1,H1

" 2 : A2,B2,C2,D2,E2,F2.

N U M I Z M A T Y K K R A K O W S K I

Wewnętrzny Komunikat Numizmatyczny dla członków Sekcji Numizmatycznej Oddziału Krakowskiego Polskiego Związku Filatelistów - Kraków ul. Wiślna 8 I p.

Redaguje: mgr inż. T. Kałkowski

Rok II w Krakowie w listopadzie 1959 r. Nr. 11/21

Nowi członkowie Sekcji Numizmatycznej:

56. Dybowski Marian Lębork woj. gdańskie ul. Targowa 66/3
zbiera monety i banknoty wszystkich krajów.
57. Kowalski Marian ppłk. WP Warszawa 2, Al. Niepodległości 249/38
zbiera tylko w zakresie polskimi monety, medale, ordery i odznaki wojskowe, bony metalowe
i pieniądz papierowy oraz całą literaturę z tego zakresu.

Do wszystkich Członków zamiejscowych

Ozłonkowi zamiejscowi pragnący otrzymywać Wewnętrzny Komunikat Numizmatyczny w roku 1960 winni zgłaszać to pisemnie przesyłając równocześnie kwotę zł. 24,- w znaczkach pocztowych po 40 i 60 gr.

Monety rzymskie na ziemiach polskich.

Liczne znaleziska monet rzymskich na ziemiach polskich świadczą o łączności handlowej starożytnego Rzymu z ludnością osiedlającą się w dorzeczu Odry i Wisły. Kupcy rzymscy dążyli z Rzymu na północ głównie po bursztyn, może również po futra dzikich zwierząt, w które bogate były puszcze słowiańskie. Droga ich, szlaki handlowe prowadziły z nad Dunajem przez tzw. Bramę Morawską, doliną Odry do Opola, skąd skracały na Kalisz i przez Inowrocław dążyły ku brzegom Bałtyku. Szczególnie słynną dla rzymskich podróżników osadą był Kalisz, obchodzący właśnie 1800-lecie swego istnienia i wymieniany w opisach podróżników ówczesnych jako gród Calissia. Znajdowane na naszych ziemiach monety nie pochodzą z całego okresu istnienia państwa rzymskiego. Monety rzymskie republikańskie i monety pierwszych cesarzy z I wieku naszej ery wykopywane są stosunkowo rzadko. Ilość ich wzrasta dość znacznie ze Trajana /98 - 117/ i Hadriana /117 - 138/. Znaczy to, że podboje słowiańskie Trajana umożliwiły wzrost ekspansji handlowej, która sądząc po znaleziskach monet, osiągnęła swój punkt szczytowy za Antonina Piusa /138 - 161/ i Marka Aureliusza /161 - 180/. Po tym następuje gwałtowny spadek znalezisk monet późniejszych cesarzy. Widocznie ruch handlowy został zahamowany wędrówką ludów, pogorszenie się stosunków gospodarczych, co widzimy po licznej próbce srebra w monetach z III wieku, znajdowanej już w niewielkich ilościach.

Stosownie do tego cośmy tu powiedzieli, praktycznie będzie, gdy w naszych zbiorach - o ile zbieramy również monety rzymskie -

ograniczamy zakres zbieracki do odczęcielsg u nas epołtykowych monet czterech cesarzy, wypełniających swym panowaniem niemal cały II wiek nasz i ery: Trajana, Hadriana, Antonina Piusa i Merta Aureliusza. Ta sama specjalizacja będzie nie tylko wypełnieniem programu zbierania monet kursujących na naszych ziemiach, ale pozwoli ona prowadzić rojonalną wymianę zbieracką z innymi zbieraczami, gdy odstąpią im monety innych cesarzy rzymskich w zamian za monety z II wieku. O bogatym mieniu wybitnych czterech cesarzy będziemy mieli jeszcze sposobność poinformować naszych członków w znacznie szerszym zakresie.

Banknoty Księstwa Warszawskiego.

Z upadkiem insurekcji Kościuszkowskiej znikły na rozebranych ziemiach Rzeczypospolitej wydane przez Radę Najwyższą Narodową pierwsze banknoty polskie.

Wszystkie trzy rozbiory otrzymały pieniądz papierowy państwa zaborczy, z których tylko austriackie "bankocetle" wykazują polskie oznaczenie wartości.

Dopiero utworzone przez Napoleona Księstwo Warszawskie wznowiło w 1810 r polski pieniądz papierowy. Cytujemy tutaj słownie dwa pierwsze artykuły Dekretu Fryderyka Augusta, króla saskiego i księcia warszawskiego z dnia 1 grudnia 1810 r:

"Art. 1. Utworzony będzie na całe Księstwo Warszawskie ilość biletów kasowych, wyrównywających sumię 9 milionów złotych, które częściami w cyrkulacji wypuszczane będą. Pełność tychże biletów zapieczętamy na wszelkich obchodach celnych Księstwa Warszawskiego.

Art. 2. Tekowe bilety pod datą niniejszego Dekretu, liczbami porządkiem po sobie idącymi oznaczone, dla łatwiejszego onych użycia podzielone są na mniejsze, niżej wyrażone sumy, z których każda oddzielną klasę skledać będzie,

<u>Klasa A.</u>	700.000 sztuk biletów po jednym talarze /talar równy 6 złotym/	4.200.000 zł
<u>Klasa B.</u>	250.000 sztuk biletów po dwa talary /równie 12 złotym/	3.000.000 zł
<u>Klasa C.</u>	60.000 sztuk biletów po pięć talarów /równych 30 złotym/	1.800.000 zł
Ogółem 1.010.000 sztuk biletów czynią		9.000.000 zł

Wszystkie wyrażone bilety wyprodukowane będą przez osoby przysięgnięte w Dreźnie, pod Naszym bliższym dozorem, a formy tych biletów po ukończonym ich wybijaniu, starownie tamże pod pieczęcią zachowane zostaną."

/c.d. następi./

NUMIZMATYK KRAKOWSKI

wewnętrzny Komunikat Numizmatyczny dla członków Sekcji Numizmatycznej Oddziału Krakowskiego Polskiego Związku Filatelistów Kraków ul. Wiślna 8 I p.

Redaguje: mgr inż. T. Kałkowski

Rok II w Krakowie w grudniu 1959 r. Nr. 12 /22/

Nowi członkowie Sekcji Numizmatycznej

58. Kiliak Tadeusz mgr Kraków ul. Dzierżyńskiego 77/16
/zbiera monety i banknoty polskie/
59. Mucha Budwik, Kraków ul. Boh. Stalingradu 77/6
/zbiera monety polskie/

Banknoty Księstwa Warszawskiego

/dokonanie z Nr. 11/

Dekret Fryderyka Augusta, z dnia 1 grudnia 1810 r. jest dla zbierających banknotów jeszcze o tyle ważny, że w Artykule 14 podaje imienny spis komisarzy w Dyrekcji Biletów Kassowych. Ich podpisy figurują pojedynczo na banknotach wszystkich trzech wartości, obok niezmiennego podpisu kontrolera Piramowicza. Oto dziewięć nazwisk komiserzy:

1. Biedeni	6. Ostrowski
2. Jędrzejewski	7. Potocki
3. Kochanowski	8. Sobolewski
4. Małachowski	9. Zamoyski
5. Ossoliński	

Przed zbieraczami banknotów stoi teraz wdzięczne zadanie zebranie pełnego kompletu podpisów 9 komisarzy na banknotach wszystkich trzech wartości: 1 talar, 2 talary i 5 talarów. Pełny komplet liczy zatem 27 szt. tych interesujących okazów, drukowanych czarno na białym ciemnym papierze ze znakami odnymi. Format poziomy o wymiarach 174 x 98 mm. Banknoty drukowane są jednostronnie. Na czystym odwrociu widać często czarna podłużna pieczętkę Komisji Centralnej Likwidacyjnej.

Jeżeli chodzi o literaturę przedmiotu, polecić możemy publikację Brensztejn M. Pieniądze papierowe Księstwa Warszawskiego.

Kraków 1913. 11 stron i dwie tablice.

Pozostaje jeszcze do omówienia sprawa aktualnych cen. Jedyną konkretną wskazówką w tej mierze jest przedwojenny katalog numizmatów Józefa Municiba w Krakowie, który podaje:

poz. 1474	pięć talarów stan znakomity	zł. 10.-
poz. 1473	dwa talary, stan bardzo dobry	8.-

banknotu jednotalarowego - ceny brak.

Zastosowanie właściwego mnożnika trzeba pozostawić samym zbieraczom. Gdy posiadamy np. 6 szt. jednotalarowych z różnymi podpisami komisarzy, to za brakując nam trzy podpisy z pewnością zapłacimy więcej niż w przypadku rozpoczęcia dopiero zbierania.

Ważni przy tym j. k zwykłe sprawą jest zachwanie banknotu. Sztuki czyste, bez śladów zginania mają zawsze wysoką wartość. Jedna wysokość emisji ma też wpływ na cenę! Banknoty jednotalarowe są najtańsze, zaś 5-cio talarowe, których wydano bardzo mało osiągają zawsze dość wysoką cenę.

Pierwszy polski handel numizmatyczny

Organizacja handlowa Ministerstwa Kultury i Sztuki, znana w całym kraju "DESA" uruchomiła w Warszawie nr. rynku Starego Miasta Nr. 4/6 Dział Numizmatyczny, który prowadzi kupno i sprzedaż monet, medali, medalionów, orderów, banknotów i literatury numizmatycznej. Sklep czynny jest codziennie (oprócz świąt) od godziny 14 - 18-tej. Dojazd tramwajami 4, 5, 18 i 30, autobusami 167 i 144 oraz trolejbusami 51, 53, 54 i 56.

Nowy medal

Z okazji pożegnania następującego po 44 latach pracy Dyrektora Muzeum Archeologicznego w Poznaniu, Nestora archeologów polskich zasłużonego założyciela tegoż muzeum, prof. Dr. Józefa Kostrzewy profesora, wybito staraniem Muzeum piękny medal z wizerunkiem

Medal ten jest do nabycia w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu ul. Alfreda Lempego Nr. 27/29, za nadesłaniem pod tym adresem przekazem pocztowym należności w kwocie 90 zł.

Ziemia Lubelska oddaje skarby

Rzadkiego odkrycia dwóch skarbów obok siebie dokonano na wiosnę br w gaju, zwnym "szkoci dół" pod Tomaszowem Lubelskim.

W dniu 15 marca br wykopano skarb, złożony z 314 monet polskich i obcych. Polskie monety były do drobnej sztuki z panowania Zygmunta III. Między obcymi monetami znalazły się talar hiszpański Filipa IV z roku 1622 i najmłodsza moneta skarbu: talar horymbergski z roku 1630, który datuje to znalezisko.

W trzy dni później w odległości ok. 20 mtr od miejsca znalezienia powyższego skarbu, wykopano nowy skarb, zawierający ok. 140 sztuk drobnej monet, głównie szwedzkiej poza tym polskie monety Jana Kazimierza. Typowe zabytki z czasów Sienkiewiczańskiego "Potopu".

Wiedomości o tych skarbach nadesłał mgr Henryk Wojtylewicz, kustosz Działu Numizmatycznego Muzeum w Lublinie, który opracowuje naukowo te skarby.

-x-x-x-x-x-x-

Redakcja Numizmatyka Krakowskiego przesyła wszystkim Członkom Sekcji Numizmatycznej serdeczne życzenia z okazji

N o w e g o R o k u 1960!